

מִבָּאָן אָמַר רְبִי יִצְחָק, הַמְתַחֵב בַּמְמוֹן לְחֶבְרוֹן, וְחֶבְרוֹן מֵזַעַן לְוָה
מֵה שִׁיחָזִיק בַּיּוֹן, אֲסֹור לְזַעַן
לְחֶחָזִיק בּוֹ עַד שִׁיתְגָּהוּ לְזַעַן חֶבְרוֹן,
וְאַפְלוֹ שִׁיתְגָּהוּ לְזַעַן בֵּית הַדִּין. זֶהוּ
שְׁקָתוֹב (שְׁמוֹת כב) אֵם חֶבְלָ פְּחָבֶל
שְׁלָמָת רַעַם.

רְבִי יְהוֹדָה בֶּן רְבִי סִימָן אָמַר,
(בראשית ב) וַיְשַׁם שְׁמָם אֶת הָאָדָם
אֲשֶׁר יִצְחָק - בְּכָלְלָה. אָמַר רְבִי
שְׁמָעוֹן, (שם) וַיַּגְהַהֵי בְּגַן עָדָן
לְעַבְדָּה וְלִשְׁמָרָה, וְכִי מֵה
הַעֲבֹדָה פָּאָן? אֶלָּא עֲבֹודָת
הַנֶּשֶׁמֶה, לְהַשְׁלִימָה לְהַבְּתָשְׁלִימָה
מֵה שֶׁלָּא הַשְׁלִימָה בָּזָה הַעוֹלָם.
רְבִי שְׁמָעוֹן (יהושע) אָמַר, הַנִּיחָה
הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְאָדָם הַרְאָוֹן
בְּגַן עָדָן, וַיַּמְתַן לוֹ תּוֹרַתּוֹ לְעַבְדָּה
בָּה וְלִשְׁמָר מִצּוֹתָתָה. זֶהוּ שְׁקָתוֹב
(שם) וְעַזְמָה חַמִּים בְּתוֹךְ הַגָּן, וְכַתּוֹב
(משלי) עַזְמָה חַמִּים הִיא לְמִתְחִזִּיקִים
בָּה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא,
כִּשְׁיָהִיה לוֹ לְאָדָם הַנְּאָהָה בְּגַן זֶה,
יַעֲסֹק בָּה וַיִּשְׁמֹר אֹתָהּ. וּמִפְנֵי
הַעֲדּוֹנִים וְהַנְּאוֹת שְׁהִי לוֹ לְאָדָם
שְׁמָם, לֹא שָׁמֶר תּוֹרַתּוֹ, עַד
שְׁגָרְשָׁהוּ מִשָּׁם.

רְבִי אָבָא בָּשָׁם רְבִי חַיָּא אָמַר,
עַזְמָה שְׁנִים, וְקַיִוָּה חַיָּה
הַנוּטָן חַיִים לְאָדָם, וְהַאֲחָר
שַׁהְאָכוֹל יוֹדֵעַ הַטוֹּב וְהַרְעָ. לְדַעַת
הַפָּרָק הַטוֹּב וְהַיְשָׁר, שִׁיוּכָשֶׁר
הָאָדָם, וְהַדָּרָק הַרְעָ שִׁיתְקַלְקָל בָּה
הָאָדָם. וְלִפְיכָךְ צָהָוּ הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא שֶׁלָּא יַאֲכֵל מִמְּנָוָה, פְּנֵי
יַדְחָה הַטוֹּב וְיִחְזִיק בְּרֻעָ.

וְעַל כֵּן נִאָמֵר (בראשית ב) מִכֶּל עַזְמָה
הַגָּן אֲכֵל תָּאֵל, זֶהוּ עַזְמָה
שְׁהִיה לוֹ לְאָדָם לְאֲכֵל מִמְּנָוָה,
וְהָוָא לְאָחָתָא אֲלָא בְּעֵן הַדָּעַת
טוֹב וְרֻעָ, שְׁנָצְטוֹה שֶׁלָּא יַאֲכֵל
מִמְּנָוָה. זֶהוּ שְׁקָתוֹב (שם) וּמֵעַז
הַדָּעַת טֹב וְרֻעָ לְאָתָל מִמְּנָוָה
כִּי בַּיּוֹם אֲכַלְךָ מִמְּנָוָה מוֹת פָּמוֹת.

מִבָּאָן אָמַר רְבִי יִצְחָק, הַמְתַחֵב בַּמְמוֹן
לְחֶבְרוֹן, וְחֶבְרוֹן מֵזַעַן לְזַיְחָזִיק
בַּיּוֹן, אֲסֹור לְזַעַן לְחֶחָזִיק בּוֹ, עַד שִׁיתְגָּהוּ לְזַעַן
חֶבְרוֹן, וְאַפְלוֹ שִׁיתְגָּהוּ לְזַעַן בֵּית הַדִּין. זֶהוּ
דְּכַתִּיב, (שְׁמוֹת כב כה) אֵם חֶבְלָ פְּחָבֶל
שְׁלָמָת רַעַם.

רְבִי יְהוֹדָה בָּרְבִּי סִימָן אָמַר, וַיִּשְׂם שְׁמָם אֶת
הָאָדָם אֲשֶׁר יִצְחָק, בְּכָלְלָה. אָמַר רְבִי שְׁמָעוֹן,
וַיִּנְיחַהוּ בְּגַן עָדָן לְעַבְדָּה וְלִשְׁמָרָה. וְכִי מֵאַי
עַבְדָּה הַכָּא. אֶלָּא עֲבוֹדָת הַנֶּשֶׁמֶה, לְהַשְׁלִילִים
לְהַהְלִילִים בְּתְשִׁלּוּמִיהָ, מֵהַשְׁלִילִה בְּזַה
הַעוֹלָם.

רְבִי שְׁמָעוֹן (נ"א ר' יהושע) אָמַר, הַגִּיחָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הָוּא לְאָדָם הַרְאָוֹן בְּגַן עָדָן, וַיַּמְתַן לוֹ
תּוֹרַתּוֹ, לְעַבְדָּה בָּה, וְלִשְׁמֹר מִצּוֹתָתָה. הַדָּא
הוּא דְּכַתִּיב, (בראשית ב ט) וְעַזְמָה חַמִּים בְּתוֹךְ הַגָּן.
וְכַתִּיב (משל ג ח) עַזְמָה חַמִּים הִיא לְמִתְחִזִּיקִים
בָּה. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, כִּשְׁיָהִיה לוֹ לְאָדָם
הַנְּאָהָה בְּגַן זֶה, יַעֲסֹק בָּה וַיִּשְׁמֹר אֹתָהּ. וּמִפְנֵי
הַעֲדּוֹנִים וְהַנְּאוֹת שְׁהִי לוֹ לְאָדָם שְׁמָם, לֹא שָׁמֶר
תּוֹרַתּוֹ, עַד שְׁגָרְשָׁהוּ מִשָּׁם.

רְבִי אָבָא בָּשָׁם רְבִי חַיָּא אָמַר, עַזְמָה
וְקַיִוָּה שְׁנִים, הַאֲחָר הַנְּוֹתָן חַיִים לְאָדָם.
וְהַאֲחָר שַׁהְאָכוֹל יוֹדֵעַ הַטוֹּב וְהַרְעָ. לְדַעַת
הַהְרָק הַטוֹּב וְהַיְשָׁר, שִׁיוּכָשֶׁר
הָאָדָם. וְהַדָּרָק הַרְעָ שִׁיתְקַלְקָל
הָאָדָם. וְלִפְיכָךְ צָהָוּ הַקָּדוֹשׁ
בָּרוּךְ הוּא יַאֲכֵל מִמְּנָוָה, פְּנֵי יַדְחָה
הַטוֹּב, וְיִחְזִיק בְּרֻעָ.

וְעַל כֵּן נִאָמֵר מִכֶּל עַזְמָה
עַזְמָה חַמִּים, שְׁהִיה לוֹ לְאָדָם לְאֲכֵל מִמְּנָוָה.
וְהָוָא לְאָחָתָא אֲלָא בְּעֵן הַדָּעַת טֹב וְרֻעָ,
שְׁנָצְטוֹה שֶׁלָּא יַאֲכֵל מִמְּנָוָה. זֶהוּ הַדָּא דְּכַתִּיב,
וּמֵעַז הַדָּעַת טֹב וְרֻעָ לְאָתָל מִמְּנָוָה
אֲכַלְךָ מִמְּנָוָה מוֹת פָּמוֹת.